

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 20.12.2007
KOM(2007) 833 lõplik

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
SOTSIAAL- JA MAJANDUSKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Meediapädevus digitaalkeskkonnas – Euroopa lähenemisviis

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA SOTSIAAL- JA MAJANDUSKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Meediapädevus digitaalkeskkonnas – Euroopa lähenemisviis

1. MEEDIAPÄDEVUS DIGITAALKESKKONNAS

Meediapädevus (endine: „mediakirjaoskus”) mängib üha olulisemat rolli meedia- ja teabevahetuse sektorite Euroopa ja riiklikes poliitilistes tegevuskavades. Uues audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis on sätestatud näiteks komisjoni aruandluskohustus hinnata meediapädevuse taset kõikides liikmesriikides¹.

Kuigi meedia jääb võtmeteguriks, mis võimaldab Euroopa kodanikel maailma paremini mõista ja osaleda demokraatias ja kultuurielus, on meediatarbimine muutumas. Mobiilsus, kasutajate loodud sisu, Internet ja digitaaltoodete kasvav kättesaadavus muudavad meediamajandust radikaalselt. Seetõttu on ülioluline suurendada teadmisi ja mõistmist selle kohta, kuidas meedia toimib digimaailmas, kes on meediamajanduse uued osalised ning milliseid uusi võimalusi ja väljakutseid võib digitaalmeedia tarbimine pakkuda. Sellest sõltub suuresti kasutajate usaldus digitaaltehnoloogia ja meedia vastu ning seega ka info- ja sidetehnoloogia ning meedia kasutuselevõtu vastu; viimane on ka Euroopa Komisjoni prioriteet, nagu lähtub strateegilisest poliitilisest raamistikust „i2010”². Üldisemas plaanis on oluline ka see, et kodanikud mõistaksid paremini meedia majanduslikku ja kultuurilist mõõdet ning et arutataks seda, kui vajalik on Euroopa majandusele ülemaailmsel tasandil tugev ja konkurentsivõimeline meedia, mis tagab meediakanalite paljususe ja kultuurilise mitmekesisuse.

Suurem meediapädevus saab anda märkimisväärse panuse 2000. aastal Lissaboni Euroopa Ülemkogul Euroopa Liidule seatud eesmärkide saavutamiseks. See on iseäranis oluline konkurentsivõimelisemale ja kõikehõlmavamale teadmismajandusele aluse panemiseks info- ja sidetehnoloogia ning meediasektori konkurentsivõime suurendamise kaudu, Euroopa ühtse informatsiooni väljakujundamiseks ning kaasatuse, paremate avalike teenuste ja elukvaliteedi edendamiseks.

Käesolev Euroopa lähenemisviis meediapädevusele digitaalkeskkonnas on vastus Euroopa Parlamendi,³ meedia ning info- ja sidetehnoloogia tööstuse üleskutsetele. Käesolev teatis

¹ Artikkel 26: Komisjon esitab „aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta ja teeb vajaduse korral täiendavaid ettepanekuid direktiivi kohandamiseks audiovisuaalmeedia teenuste valdkonna arenguga, võttes eriti arvesse tehnika viimaseid arenguid, sektori konkurentsivõimet ja meediakirjaoskuse taset kõikides liikmesriikides”.

² Vt http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

³ Näiteks palub Euroopa Parlament 6. septembri 2005. aasta resolutsioonis piirideta televisiooni direktiivi (89/552/EMÜ) kohta nõukogul ja komisjonil „arendada ja ellu viia meediakirjaoskuse programme, mis aitaksid edendada aktiivset ning teadlikku Euroopa kodakondsust”. 22. novembri 2006. aasta samateemalises raportis (A6-0399/2006) viidatakse meediapädevusele kui põhioskusele. 27. aprillil 2006 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni ülemineku kohta analoogringhäälingult digitaalringhäälingule (2005/2212(INI)). Liidu tasemel nõuab Euroopa Parlament, et „komisjon esitaks teatise meediahariduse kohta”. 2004. aastal Euroopa Parlamendis toimunud volinik Redingi ärakuulamistel käsitleti juba mitut käesoleva teatise teemat, nagu näiteks kaasatus ja kättesaadavus.

täiendab käimasolevat ELi algatust meediakanalite paljususe kohta,⁴ õigusaktide uuendamist audiovisuaalmeedia teenuste ja elektroonilise side valdkonnas, strateegilisi algatusi mobiiltelevisiooni⁵ ja Interneti-põhise loomingu sisu kohta ning tulevast algatust e-kaasatuse kohta.

Lisaks täiendab käesolev teatis Euroopa audiovisuaalpoliitikat. Eelkõige on teatis seotud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi (teatis soodustab uuringuid seoses meediapädevuse hindamiskriteeriumitega, mis on esimene samm artiklis 26 sätestatud aruandluskohustuse täitmise suunas)⁶ ja MEDIA 2007 programmiga. Viimane rõhutab meediapädevuse ja visuaalse koolituse algatuste olulisust seoses Euroopa audiovisuaalsete tööde kättesaadavusega ning Euroopa kinematograafilise ja audiovisuaalse pärandi edendamisega. Selle peamine eesmärk on meediapädevusega seotud heade tavade rõhutamine ja edendamine Euroopa tasandil ning sellekohaste ettepanekute tegemine. Käesolev teatis tugineb meediapädevuse eksperdirühma (loodud 2006. aastal) töö tulemustele, 2006. aasta oktoobris algatatud avaliku arutelu tulemustele ja kogemustele, mis on saadud seoses komisjoni eelnevate ja praeguste meediapädevust käsitlevate algatustega.

Käesoleval teatisel ei ole ühenduse eelarvele muud finantsmõju kui see, mis on ette nähtud finantsraamistikuga 2007–2013.

2. MEEDIAPÄDEVUSE MÕISTE EUROOPA MÄÄRATLUS

Meediapädevust määratletakse üldiselt oskusena meediat kasutada, mõista ja kriitiliselt hinnata meedia ja meediasisu erinevaid aspekte ning suhelda erinevates kontekstides. Selle määratluse on kinnitanud ka suur enamus avalikus arutelus osalejatest ning meediapädevuse eksperdirühma liikmed⁷. Massimeedia on meedia, mis on võimeline haarama erinevate levikanalite kaudu laia üldsust. Meediasõnumid on informatiivse ja loova sisuga ning sisu kandjateks on erinevate kommunikatsioonivormide (sh televisioon, kino, video, veebilehed, raadio, videomängud ja virtuaalkogukonnad) kaudu tekst, heli ja kujundid.

Euroopa lähenemisviis meediapädevusele peaks hõlmama kogu meediat. Meediapädevuse erinevad tasandid hõlmavad järgmist:

⁴ Vastuseks küsimusele laste ohutuse kohta Internetis, vastas volinik Reding, et „meediakirjaoskuse või meediahariduse programmid” on vahendid alaealiste oskuste ja teadlikkuse suurendamiseks.

⁵ 16. jaanuaril 2007 algatas Euroopa Komisjon kolmeastmelise lähenemisviisi meediakanalite paljususele. Esimeseks astmeks oli komisjoni töödokument, teiseks sõltumatu uuring ELi liikmesriikides meediakanalite paljususe hindamiseks kasutatavate konkreetsete ja objektiivsete näitajate määramiseks ja testimiseks (tulemusi on oodata 2009. aasta alguses), sellele järgneb 2009. aastal komisjoni teatis meediakanalite paljususe näitajate kohta ELi liikmesriikides. Vt http://ec.europa.eu/information_society/media_taskforce/pluralism/index_en.htm.

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele – Mobiiltelevisiooni siseturu tugevdamine (KOM(2007) 409 (lõplik)).

⁷ Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi põhjendus 37: „...Meediakirjaoskus” tähendab tarbijate oskusi, teadmisi ja arusaamu, mis võimaldavad neil meediat tulemuslikult ja ohutult kasutada. Meediakirjaoskusega inimesed on võimelised tegema informeeritud valikuid, mõistma sisu ja teenuste olemust ning nad suudavad kasutada ära uute sidetehnoloogiate kõiki võimalusi. Nad oskavad paremini kaitsta iseennast ja oma perekonda kahjustava või solvava materjali eest. Seetõttu tuleks arendada meediakirjaoskust kõigis ühiskonnagruppides ja tehtud edusamme hoolikalt jälgida.” Vt ka joonealune märkus 1.

⁷ Vt http://ec.europa.eu/avpolicy/media_literacy/docs/report_on_ml_2007.pdf.

- hea toimetulek kõikide olemasolevate meediavormidega alates ajalehtedest kuni virtuaalkogukondadeni;
- aktiivne meediakasutus, muu hulgas interaktiivse televisiooni või Interneti otsimootorite kasutamise teel, meedia potentsiaali parem ärakasutamine seoses meelelahutuse, kultuurile juurdepääsu, kultuuridevahelise dialoogi, õppimise ja igapäevaste rakendustega (nt raamatukogude ja netisaadete kaudu);
- kriitiline suhtumine meediasse nii kvaliteedi kui ka sisu täpsuse osas (näiteks võime informatsiooni hinnata, erinevate meediakanalite reklaamiga toimetulek, otsimootorite arukas kasutamine);
- meedia loominguline kasutus, kuna meediatehnoloogia areng ja Interneti kasvav osatähtsus levikanalina võimaldavad aina suuremal hulgal eurooplastel luua ja levitada kujundeid, teavet ja infosisu;
- meediamajanduse ning meediakanalite paljususe ja meediakanalite omandilise kuuluvuse vahe mõistmine;
- autoriõiguse temaatika mõistmine, mis on „õiguspärasuse kultuuriks” oluline, iseäranis nooremate põlvkondade poolt, kellel on infosisu tarbijate ja loojatena kahekordne roll.

Käesoleva teatise eesmärk ei ole käsitleda kõiki neid küsimusi, vaid keskenduda osadele, kuna neist paljusid hõlmavad ka käimasolevad algatused.

3. SENISED ALGATUSED

Meediapädevuse eksperdirühm loodi 2006. aastal eesmärgiga analüüsida ja määratleda meediapädevuse eesmärgid ja suundumusi, rõhutada ja edendada häid tavasid Euroopa tasandil ning teha valdkondlikke ettepanekuid. Samuti käsitleti ja uuriti Euroopa Komisjoni varasema tegevuse (näiteks e-õppe programmi raames rahastatud meediapädevuse projektid) analüüsi ja hinnangut. Rühm koosnes mitmest erineva pädevuse ja taustaga Euroopa meediapädevuse eksperdist. Sellesse olid kaasatud nii akadeemiliste ringkondade esindajad kui ka meediaasjatundjad. Rühm kohtus kolm korda 2006. aastal ja kaks korda 2007. aastal.

Lisaks algatas komisjon 2006. aasta viimases kvartalis **avaliku arutelu**⁸. Arutelu vastukaja oli rahuldav nii kvantiteedilt kui ka kvaliteedilt ja selle poolest, et vastajad olid erinevad. Arutelus osalesid meediaorganisatsioonid ja -tööstus, ametlikud ja mitteametlikud haridusasutused, infosisu pakkujad ja loojad, teadus- ja kultuuriasutused, seadusandjad ning kodanike ja tarbijate ühendused. Vastuste analüüsisist nähtus, et meediavaldkonna kohalike ja riiklike heade tavade rõhutamine ja levitamine kogu Euroopa Liidus on õige viis edusammude kiirendamiseks meediapädevuse vallas. Samuti selgus, et meediapädevuse hindamise kriteeriumid või standardid on puudulikud ning meediapädevuse kõikide aspektide osas puuduvad head tavad. Seepärast täheldab komisjon tungivat vajadust mahukama ja pikemaajalisema uuringu järele, et töötada välja nii uued hindamiskriteeriumid kui ka head tavad.

⁸ Vt ka meediapädevust käsitleva avaliku arutelu tulemuste aruanne: http://ec.europa.eu/avpolicy/media_literacy/docs/report_on_ml_2007.pdf.

2006. aasta maikuus telliti **uuring** „Meediapädevuse valdkonna praegused suundumused ja lähenemisviisid Euroopas”. Uuring kaardistas meediapädevuse rakendamise praegused tavad Euroopas, kinnitas avaliku arutelu käigus täheldatud suundumusi ning tegi soovitusi teatavate meetmete kohta, mida ühenduse tasandil tuleks rakendada meediapädevuse taseme edendamise ja tõstmise hõlbustamiseks. Samuti kirjeldas uuring lühidalt ELi sekkumise võimalikke majanduslikke ja sotsiaalseid mõjusid kõnealuses valdkonnas. Uuringu lõpparuanne on kättesaadav Euroopa Komisjoni veebilehel⁹.

MEDIA 2007 programmi otsuses¹⁰ on rõhutatud meediapädevuse ja filmihariduse algatuste olulisust, eelkõige siis, kui neid korraldatakse noortele mõeldud festivalide raames ja koostöös koolidega. 2007. aasta alguses algatati projektikonkurss, mille üks erikriteerium oli seotud filmiharidusega, ning selle raames valiti välja mitmed projektid¹¹.

Programmi **SAFER INTERNET PLUS** (Interneti ja uute võrgutehnoloogiate ohutuma kasutamise edendamise programm) (2004–2008) eesmärk on anda vanematele, õpetajatele ja lastele vahendid Interneti turvaliseks kasutamiseks. Programm hõlmab ka muid meediakanaleid, näiteks videot. Kõnealuse programmi raames viidi 2007. aasta mais läbi Eurobaromeetri uuringul põhinev kvaliteediuuring,¹² mille eesmärk oli tõsta laste teadlikkust Interneti ja mobiiltelefonide kasutamisest, parandada nende käitumist võrgus ning nende arusaama riski ja ohutusega seotud küsimustest.

Infosisuga seonduv **ELi õiguslik raamistik** käsitleb ka meediapädevust. Näiteks võeti 20. detsembril 2006 vastu **Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus alaealiste ja inimväärlikuse kaitse** ning vastulause esitamise õiguse kohta seoses Euroopa audiovisuaal- ja teabeteenuste tööstusharu konkurentsivõimega¹³. Soovitus on rõhutatud seda, kui oluline on, et liikmesriigid arendaksid meediapädevuse programme, ning on antud soovitusi konkreetsete meetmete kohta, mida liikmesriigid ja komisjon peaksid kõnealuses valdkonnas võtma. Sellised meetmed on näiteks audiovisuaalteenuste ja *on-line* teabeteenuste sektori julgustamine igasuguse diskrimineerimise vältimiseks soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning sellega võitlemiseks, rikkumata samas sõna- ja ajakirjandusvabadust; tegevusjuhendite koostamine koostöös asjatundjate ja reguleerivate asutustega nii riiklikul kui ka ühenduse tasandil; selliste meetmete edendamine, millega võideldakse kogu alaealistele kahjuliku ebaseadusliku veebitegevuse vastu. Komisjon sooviks tähelepanu juhtida ka sellele, et kõik liikmesriigid peale ühe ning Euroopa Ühendus on allkirjastanud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni. Artiklis 21 on kirjeldatud kohustust julgustada massimeediat, sealhulgas Interneti kaudu teabe esitajaid, tegema puuetega inimestele oma teenuseid kättesaadavaks.

Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega lasub riiklikel asutustel esmane kohustus viia meediapädevus sisse kõikide kooliastmete õppekavasse. Ka kohalike asutuste osatähtsus on suur, kuna nemad on kodanikele lähemal ning toetavad mitteametliku haridussektori algatusi. Hiljuti heakskiidetud **audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi** tekst sisaldab

⁹ Vt http://ec.europa.eu/avpolicy/media_literacy/index_en.htm.

¹⁰ Otsus nr 1718/2006/EÜ.

¹¹ Näiteks Thessaloniki filmifestival (Kreeka), festival „Premiers Plans” (Anger, Prantsusmaa), festival „Européen du Film Court de Brest” (Prantsusmaa), festival „Internacional de cine para jóvenes” (Gijón, Hispaania), rahvusvaheline lühifilmifestival (Berliin, Saksamaa), filmifestival „Crossing Europe” (Linz, Austria) ja 20. Euroopa noorte Flandria filmifestival (Belgia).

¹² http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/eurobarometer/index_en.htm#overall_report.

¹³ Soovitus nr 2006/952/EÜ.

meediapädevusele osutavat põhjendust¹⁴ ning selle artiklis 26 on sätestatud komisjoni aruandluskohustus hinnata meediapädevuse taset kõikides liikmesriikides.

2007. aasta mais Leipzgis eesistujariigi Saksamaa korraldatud seminari „Suurem usaldus infosisu vastu” ühe sessiooni teemaks oli meediapädevus. 2007. aasta juunis UNESCO korraldatud meediapädevuse konverentsil rõhutasid rahvusvahelise koostöö tugevdamise vajadust ühiselt nii UNESCO, Euroopa Nõukogu kui ka komisjon.

4. MEEDIAPÄDEVUS DIGITAALKESKKONNAS – HEAD TAVAD

Käesolev teatis keskendub kolmele valdkonnale: kommertsteadaanded, audiovisuaalsed tööd ja võrgusisu.

4.1. Meediapädevus ja kommertsteadaanded

Reklaam on igapäevaelu osa ning turumajanduse üks alustaladest. Oluline on tõsta kogu kuulajas- ja vaatajaskonna teadlikkust kommertsteadaannete rollist audiovisuaaltööstuse väärtusahelas. See kehtib eriti tasuta telekanalite puhul, kuna reklaam ja kommertsteadaannete muud vormid, nagu näiteks sponsorlus, teleostud või tooteasetus, võimaldavad ringhäälinguorganisatsioonidel omandada kvaliteetsisu. Samuti on oluline meedias vältida vanemate ja puuetega inimeste negatiivseid kuvandeid. Kõnealuses kontekstis on kommertsteadaannetega seonduval meediapädevusel vähemalt kolm aspekti:

- noore publiku varustamine vahenditega, et arendada **kriitilist suhtumist** kommertsteadaannetesse, võimaldades neil teha informeeritud valikuid¹⁵;
- kõikide huvitatud osapoolte teadlikkuse ja teadmiste suurendamine ise- ja kaasreguleerimise meetmete ja mehhanismide kohta ning tegevusjuhendite arendamise ja rakendamise kohta¹⁶;
- piisava läbipaistvusega avaliku või erasektori rahastamise julgustamine¹⁷.

Pidades silmas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis sätestatud aruandluskohustust, näeb komisjon suurt vajadust kommertsteadaannete heade tavade arendamise ja vahetamise järele (näiteks panustades tegevusjuhendi väljatöötamisse), et neid saaks pakkuda alternatiivina teatavate tavade piirangute või keeldude asemel.

¹⁴ Vt joonealune märkus 6.

¹⁵ Näiteks keskendub Soome ringhäälinguettevõtte YLE poolt väljatöötatud meediapädevuse veebilehe Mediakompassi üks rubriik võrdselt nii noortele, vanematele kui ka õpetajatele suunatud reklaamile; Rootsi tarbijakaitseamet on avaldanud mitmeid raamatuid ja kaasrahasanud õppematerjali väljaandmist telereklaami kohta.

¹⁶ Näiteks edendab Consell Audiovisual de Catalunya (CAC) dialoogiplatvorme, et luua kaas- ja isereguleerimise juhiseid.

¹⁷ Näiteks on Media Smart koolilastele vanuses 6–11 suunatud mittetulunduslik meediapädevuse programm, mis on keskendunud reklaamile. Algatuse käivitas 2002. aasta novembris Ühendkuningriik ning praegu rakendatakse seda Belgias, Saksamaal, Madalmaades, Ühendkuningriigis, Soomes ja Rootsis. Arendustöö käib ka Itaalias, Portugalis ja Ungaris. Programmi rahastavad Ühendkuningriigi reklaamiettevõtted ning toetavad Ühendkuningriigi ja teiste liikmesriikide valitsused.

4.2. Meediapädevus ja audiovisuaalsed tööd

Digitaal tehnoloogia ja lairibaside levik hõlbustavad igati juurdepääsu audiovisuaalsetele töödele, luues uusi levikanaleid, nagu näiteks tellitav videoteenus ja mobiiltelevisioon. See omakorda loob uusi turge kataloogi- ja kultuuripärandi sisule. Lisaks vähendab digitaal tehnoloogia audiovisuaalsete tööde loomise ja levitamise tõkkeid ning aitab luua piirideta audiovisuaalturgu. Selles kontekstis tähendab meediapädevus järgmist:

- iseäranis noore Euroopa vaatajaskonna teadlikkuse ja teadmiste suurendamine meie filmipärandist ja nende huvi suurendamine kõnealuste filmide ja uute Euroopa filmide vastu¹⁸;
- audiovisuaalse meedia tootmisoskuste omandamise ja loovuse edendamine¹⁹;
- autoriõiguse olulisuse mõistmine nii tarbijate kui ka infosisu loojate vaatenurgast²⁰.

4.3. Meediapädevus ja võrgusisu

Kiiresti arenevas infoühiskonnas on meediapädevusega seotud oskused vajalikud, et olla teadlik tehnoloogilistest, majanduslikest ja kultuurilistest uuendustest ning nendega kaasas käia. Internet muudab meediatarbimist radikaalselt, sest see pakub täiendavat võimalust interaktiivseks juurdepääsuks traditsioonilisele meediale (näiteks IP-televisioon või Interneti-raadio), tekstile, kujunditele ja helile igast maailma punktist. See pakub rohkeid võimalusi, näiteks seoses multimeedia digiraamatukogudega,²¹ kuid ka suuri väljakutseid meediapädevuse osas. Võrgusisuga seonduv meediapädevus tähendab järgmist:

- kasutajate varustamine vahenditega võrgusisu kriitiliseks hindamiseks;

¹⁸ Üheks näiteks on Euroopa Cinemas võrgustik, mis loodi 1992. aastal tänu Euroopa Liidu MEDIA programmi ja Centre National de la Cinématographie rahalisele toetusele. Euroopa Cinemas on esimene kinoteatrivõrgustik, mille programm on peamiselt Euroopa päritolu. Muuhulgas viib võrgustik läbi noorele vaatajaskonnale suunatud Euroopa filmidega seotud teavitamist.

¹⁹ Üheks näiteks on võrgustik Community Media Network (Iirimaa), mis edendab kogukonna arengut ja pädevuse arendamist, kasutades vahenditena videot, raadiot, fotograafiat, trükiseid ja Interneti (www.cmn.ie). FILM-X on Taani Filmiinstituudi arvutipõhine ja interaktiivne filmistuudio lastele ja noorukitele. See annab lastele, noortele ja täiskasvanutele võimaluse katsetada filmitegemist ja aitab neil õppida erinevaid viise, kuidas filmi kaudu suhelda (<http://www.dfi.dk/filmx>).

²⁰ BBC pakub kasutajatele väga palju võimalusi interaktiivseks suhtluseks, sealhulgas veebipõhised teadetetahvlid, kommenteerimisfoorumid, blogid ning võimalus anda oma panus audio- või videoseadmetega. BBC viis ka hiljuti lõpule katseprojekti Creative Archive, millesse litsentsitasu maksjad on andnud märkimisväärse panuse ja millel on ligikaudu 100 000 püsikasutajat. Katseprojekt Creative Archive võimaldas inimestel mittekaubanduslikel loomingulistel eesmärkidel alla laadida, muuta, kasutada ja jagada nõuetekohaselt kontrollitud infosisuga klippe kooskõlas Creative Archive'i litsentsisüsteemiga.

²¹ Digiraamatukogude algatus on välja töötatud algatuse i2010 raames, mis on komisjoni üldine strateegia digitaal majanduse arendamiseks. Digiraamatukogud on digitaalse infosisu organiseeritud kogud, mis on avalikkusele kättesaadavad. Algatuse kolm peamist suunda on sidusjuurdepääs, digiteerimine ning säilitamine ja salvestamine.

- digitaalse loovuse ja tootmisoskuste laiendamine ning autoriõigusealase teadlikkuse edendamine²²;
- selle tagamine, et infoühiskonna eeliseid saavad kasutada kõik, sealhulgas inimesed, kes on ebasoodsas olukorras piiratud ressursside, hariduse, ea, soo või rahvuse tõttu, puuetega inimesed (e-juurdepääs) ja ka vähem soodsas piirkonnas elavad inimesed (kõik on hõlmatud e-kaasatusega)²³;
- teadlikkuse suurendamine otsimootorite funktsioonidest (otsitulemuste järjestamine jne) ja nende parema kasutamise õppimine²⁴.

5. KOKKUVÕTE

Komisjon jätkab olemasolevate programmide ja algatuste kaudu heade tavade arendamist ja vahetamist seoses meediapädevusega digitaalkeskkonnas. Samuti soodustab komisjon uuringuid seoses meediapädevuse hindamiskriteeriumitega. Selle saavutamiseks algatatakse 2008. aastal eriuuring, et uurida meediapädevuse taseme hindamiskriteeriume. Kõnealune uuring on aluseks audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga ettenähtud aruandele, mille komisjon esitab hiljemalt neli aastat pärast direktiivi vastuvõtmist.

Eespool kirjeldatud põhjustel kutsub komisjon Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regionide Komiteed üles toetama käesolevas teatises käsitletud eesmärgi ja prioriteete ning korraldama 2008. aastal ettevõtmisi, mis on suunatud heade tavade vahetamisele seoses meediapädevusega digitaalkeskkonnas ja ka Euroopa meediasektori majandusega. Võttes arvesse teiste institutsioonide avaldatud arvamusi ja sidusrühmade vastukaja käesolevale teatisele, tõstab komisjon kõnealuseid häid tavasid täiendavalt esile ning võtab vajadusel vastu sellekohase soovitusi. Pidades ka silmas, et 2008. aasta on Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta, kutsub komisjon Euroopa institutsioone üles hõlmama kultuuridevahelise dialoogi temaatikat oma meediapädevusalastes tegevustesse.

Komisjon kutsub liikmesriike üles:

- innustama audiovisuaalset ja elektroonilist sidet reguleerivaid asutusi paremaks kaasatuseks ning tegema koostööd eespool määratletud meediapädevuse eri tasemete arendamiseks;
- edendama meediapädevuse erinevate aspektide ja dimensioonide alast süstemaatilist uuringut ning regulaarset järelvalvet ja aruandlust;

²² Üheks näiteks on <http://www.internet-abc.de/kinder/>, mis võimaldab lastel Internetti tundma õppida ning õppida võrgusisu looma ja tootma.

²³ Algatuse i2010 kolmas prioriteet on kõikehõlmava Euroopa infoühiskonna edendamine komisjonile kättesaadavate vahenditega ning info- ja sidetehnoloogial põhinevate tõhusate ja kasutajasõbralike avalike teenuste toel.

Vt http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm ja http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/inclusion/index_en.htm.

²⁴ Vaata näiteks lastele mõeldud otsimootorit <http://www.blinde-kuh.de/>.

- arendama ja rakendama tegevusjuhendeid ning vajadusel kaasregulatsiooniga seotud raamistikke kooskõlastatult kõigi riikliku tasandi huvitatud osapooltega ning edendama iseregulatsiooniga seotud algatusi.